

НАРОД

www.nb.rs
»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Бласник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

ПОГРЕШАН РАЧУН

Неоспорно је, да Немци имају, сем добре војске и одличне техничке спреме, потребне за акцију, још и организаторски дух, способан да експлоатише све околности и ситуације до ситница. Али Немци имају и једну капиталну ману, да омаловавају противника све докле, док не осете његову песницу.

Познато је, шта су писали о нама и нашој војсци, како су са својим казним походима успевали, док нису најзад најмили против нас и Бугаре. Французе су третирали као народ дегенерисан и неопоран све до Марне, Вердена, Изера и Сома. Енглези су били дуго у Немачкој, по речима кајзеровим «за презирање мала војска», која и данас са чашћу одолева пруским гренадирима. Американци својим пожртвовањем и јунаштвом у Валоу и Лорену, свакодневно демантују немачког министра војног Штајна. Али нарочиту мржњу и дубоко презирање Немци су имали од увек за Талијане и њихову војску.

Хинденбург је куражно и поуздано повери Аустријанцима оно, што је по њему требало бити лако, али чега се сам није смео подухватити. Он је послао Хецендорфа и Боројевића и поред ранијег горког искуства, да похватају «свираче на мандолини».

»Идите, рекао им је, имате силу и моју рат-

ну тактику. За четири дана бићете у Венецији».

Генерали су га послушали, и вратили се са тученим армијама и компромитованим својим ауторитетима.

Хецендорф је бијен у планинама, а Боројевић исцрпљен у крвавим и бескорисним покушајима да пређе Пјаву. Ни прелаз десно од центра на Монтелуни у центру ка Канделу и Масаради, као ни лево између Фосалте, и Сан Дона — није реализован. Фронтална битка на овом бојишту, као и на осталима, остала је у покушају, и ако крвава.

Пожртвовање талијанског народа, охрабреног присуством Француза и Енглеза, за дивљење је. Још неколико оваквих сусрета исцрпивиће Аустрију. Војнички неуспеси, поред унутрашњих недаћа биће за Аустрију фатални као и за њеног инспиратора и учитеља — Немачку.

Лудендорф, међутим није био ништа срећнији на западном фронту. Безуспешни покушаји, нарочито они између Врињи и Помпеле, најбољи су доказ, да су предпоставке и резонавања о Савезницима била погрешна. Његова нова тактика могла је само за момент да изненади Савезнике. Али Немачка нервоза у политици и у војсци, као први симптом слабости и одсуства самопоуздања, мора се на крају крајева

разбити о дубоку веру у коначну победу и хладнокрвну присебност Савезника.

САЈДЛЕР ПОД СУД

Цирих. — Према извештајима из Беча, скупи који су држале све групе чешке израдио се противу владе бечке, а специјално противу Сајдлера.

Предлог који је поднела група социјалиста да се оптужи Сајдлер није примљен, а то због тога, што су многи говорници приметили, да такав предлог треба да покрепе парламента.

Јер ако русинска и немачка мањина подржавају Сајдлера — а они имају 200 чланова — они могу успети сами да спасу Сајдлера, од његових огорчених противника.

НАД НЕМАЧКОМ

Лондон. — Ратни дописник »Тајмеас« истиче све већу надмоћност енглеских авиатичара над немачким. Сада Енглези све дубље и дубље одлазе у унутрашњост Немачке, бомбардујући што стигну и воде борбе источно и далеко од бојног поља.

Авиатичари су имали веома великог учешћа у борбама против непријатељских формација пешадије бомбардујући и нападајући их митраљезима. Зауостављали су читаве непријатељске возове са храном и уништавали депое.

У току месеца јуна једна нарочита независна група енглеских авиатичара извршила је преко 74 лета над немачком територијом. За време ових јуначких

подвига бачено је 61.500 кила бомба.

Енглески излети у Немачку постају све интензивнији колико у погледу бројном толико у погледу баченог експлозива на важне војне објекте.

Ови податци потпуно су независни од података о баченом експлозиву од стране авиатичара краљевске ваздушне флоте на немачке линије западног фронта и против објектива дуж обале, то јест против Остенде, Зебрица и Брица. Ови податци независни су и од рада који је извршила француска авиатика.

ШВЕДСКА ТОНАЖА

Штокхолм. — Губитци Шведске тонаже од почетка рата до краја марта ове године достигли су број од 170 бродова, са укупном тонажом од 174.472 тона.

У почетку рата бродови су страдали само од мина, а тек доцније почели су бродови да страдају од сумарена. У 1914 години наједну лађу није потопио сумарен, док су 1915 7 лађа са 21.640 тона и 5 једрилица са 21.640 тона и 5 једрилица са 1.529 тона биле жртве сумарена.

У 1916 години 18 лађа са 17.365 тона и 19 једрилица са 8.000 тона; у 1917 години 18 лађа са 51.800 тона потопили су сумарени. За прва три месеца 1918 године, потопљено је 11 бродова са 18.777 тона и 1 једрилица од 992 тоне.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Једна званична нота доноси следеће информације о последњим операцијама на западном фронту.

После свршетка последње немачке офанзиве на фронту Компиенца, и ако није било акција од велике важности на нашем фронту ипак ми нисмо престали да узнемиравамо непријатеља мањим операцијама, којима смо успели да побољшамо наше положаје на више тачака, нарочито у пределу Антеја, Мулен су Туван, Кевр; на ивицама шуме Виљер Котре, шуме Бело и у пределу Во и коте 204.

Овим локалним акцијама задобили смо знатан број заробљеника. Заробљавани су у групама од 50 до 100, а каткад и више. Укупан број заробљеника задобијених последњих 15 дана у кооперацији са Американцима износи 4500, од којих 60 официра.

У УГАРСКОЈ

Женева. — »Цајге« јавља да је угарска влада формално забранила сваки скуп, који би у унутра-

шњости земље сазвао гррф Карољи.

У Баји, једанчлан странке карољеве био је принуђен да одбије посланичку кандидацију, која му је понуђена, због немогућности агитације и држање зборов.

АУСТРИЈСКА ФЛОГА

Рим. — Заробљеници, упитани о томе, какав је утисак произвело у Аустрији потапање дреднота »Сент Иштван«, уверавају, да је аустријска ескадра била изашла на пучину у циљу да уништи бране, које су Италијани поставили у отрантском каналу против сумарена.

Ескадри су се код Бокке Которске имале придружити и друге мање јединице са хидропланима. Оклопчаче су имале задатак да кооперишу при пробијању Отрантског канала и да прима битку са италијанским и савезничким лађама, које би прискочиле да спрече пробијање. »Сент Иштван« за један сат био је под водом.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Рим. — Стижу појединости о италијанској акцији у Албанији, која се, започета у ноћи 22 јуна, наставља у пркосделимичног аустријског отпора, и има за циљ Берат. Од Војуше једним сјајним налетом линија се помакла на Семени, за 30 километара у дубину на фронту од сто километара, простирући се од мора до горског масива Томор. Лево италијанско крило потпомогнуто коњицом стигло

је у равницу Фјери.

Аустријски аеродром у Фјери пао је у руке нашим трупама, које су заплениле и цео материјал. Међутим још у ноћи пред 22 јуна на десном крилу наше трупе нападале масив Томор десно од Берата. Борећи се најгорченије заузимање су гребен допревши до 2000 метара висине.

Сада се напредовање развило у центру, пошто је италијанска ко-

ФЕЛТОН

ГИ ДЕ ИОПАСАН:

ЗНАК

»И узем мој позоришни доглед да дознам њен поступак. Ох! он је био врло прост: пре свега миг, затим осмех, напоследку један врло мали покрет главе, који је говорио: »Поштите се?« Али тако лак, тако неодређен, тако смотрен, да је заиста требало много отмености на да се успе као она.

»И упитам се: Да ли могу да изведем исто тако добро, тај мали знак, дрзак и љубак оздо на више: јер заиста је био врло љубак, њен покрет.

»И одем да покушам пред огледалом. Драга моја, извела сам га боље од ње, много боље!

Била сам усхићена, и вратим се поново уз прозор.

»Није могла да ухвати више никога, сирота девојка, баш никога. Заиста није имала среће. Како то мора да буде страшно за рађивати свој хлеб на овај начин, страшно и кад када занимљиво, јер на послетку има их који нису хрђави међу овим људима који се срећу на улици.

Сада прелазе сви на моју страну, а баш ни један на њену. Сунце се преокренуло. Стизали су једни иза других, млади, стари, црномањаста, плави, проседи и седи.

Видела сам и врло љубке, драга моја, много zgod-

нијих од мога мужа и од пријатељице, наше исповеднице ако су zgodни. Ми примамо њихов начин размишљања, њихов начин говора, њихове речи, њихове покрете, све. То је глуно.

»Ја, кад ме нешто много дражи да извршим неку ствар, ја је увек извршим.

Рекох сама себи: Гле, ја ћу покушати на једном, свега на једном, да видим дејство. Шта може да ми се деси? Ништа! Изменићемо по један осмех, то је све, ја га више нећу видети; па баш и да га видим неће ме познати; а ако ме позна ја ћу одрицати.

Почела сам да избирам Хтела сам једнога који би био zgodан, врло zgodан. На једанпут приметим да долази један високи плави, врло леп дечко. Ти знаш водем плаве људе.

»Ја га погледам. Он ме погледа. Насмејем се, он такође; дам му знак; ох! једва приметан, једва приметан, он одговори »да« глазом и ја га видех да улази, драга моја! Ушао је на велика кућна врата.

»Ти не можеш себи да преставиш шта се све догађало у мени у томе тренутку! Мислила сам да ћу полудети. Ох! какав страх! Помислим, може да говори с послугом! С Жозефом, који је тако одан моме мужу! Жозеф би сигурно поверовао да познајем одавна тога господина.

»Шта да радим? реци? Шта да радим? А он ће звонити, овог тренутка, још за секунду. Шта да радим, реци? Помислим, да је најбоље да му отрчим у сусрет, да му кажем, да се преварио, да га преклињем, да иде. Имаће милости пре-

ма једној жени, једној јадној жени! Притрчим брже вратима и отворим их баш у тренутку кад је принео руку звонцу.

»Муцала сам потпуно зачућена: »Идите, господине, идите, ви сте се преварили, ја сам поштена жена, удаћа жена. То је заблуда, страховита заблуда; држала сам вас за једног од мојих пријатеља на кога много личите. Смилујте се на мене, господине«.

»И шта мислиш он поче да се смеје, драга моја и одговори: »Добар дан, мајкице. Разуме се, знам твоју историју. Ти си удата, то је два златника, место једног. Имаћеш их. Хајде, покажи ми пут.«

— Свршиће се —

»НАРОД« прима огласе по умереној цени. —

манда пре осигурала по-се-д потпорних тачака на лево Малом Кастром и на десно Томорицом која је висока 2500, а које доминира вароши Бератом и долином реке Деволи. Многе појединости потврђују налет италијанских трупа и муњевитост њихове акције. Један аустриски авиатичар, који се враћао са једног извиђања кад се спустио на аеродром Фејри изненадио се, кад га Италијани заробише. Заробљене су и четири госпођице дактилографкиње.

На реци Семени једна енглеска ескадрила спустила се на 6 метара висине уништивши гвоздени мост.

Држање италијанских трупа је неодољиво, потпомогнуте авиатиком оне уносе метежу непријатељске редове уништавајући целе линије жица и ровове.

У ЧЕШКОЈ

Париз. — Према последњим извештајима ситуација у Чешкој постаје критична. Влада је предузела строге мере, да спречи сваки покрет који се спрема, и забрањују сваки политички говор, који би могао да изазове побуне противу владе.

Целокупна полициска организација је у покрету. Па и поред свега овога предвиђају се огромни нереди.

КИЛМАНОВ ЗАМЕНИК

Лондон. — У понедељник се у главном немачком стану дискутовало о оставци фон Килмана. Конференцији су присуствовали кајзер, Хертлинг и адмирал фон Хинц. Наименовање Хинцово за министра спољних послова место Килмана у целој се Немачкој сматра као победа реакционара.

Пангерманисте кличу од радости због овог догађаја. »Дајче Тагесцајтунг« каже, да ће се прави глас Немачке чути са владине трибине. Други пангерманистички листови истичу да кајзер није могао наћи бољи избор од фон Кинца и »Крајц Дајтунг« додаје: наши непријатељи мораће да увиде да је могућ само један мир — немачки мир.

НАД НЕМАЧКА СУДИ

Штокхолм. — Пијанство и корупција владају у највећем степену код окупационих трупа у Одеси. Глад и хрђаво поступање проузроvalo је општи штрајк и поред претње смртном казном за штрајкаче.

Окупационе власти траже начин, да пробију симпатије народних маса обећавајући да установе монопол на алкохол и да му смање цену.

Велике масе сељака долазе у Харков, да се придруже одредима, који се формирају противу Немаца. Сви чланови сцијалистичких група, који припадају школованој друштвеној класи удружени су у борби противу Немаца.

Немци су стрељали 8 трговаца у Харкову, које су оптужили због пропаганде за вођење рата против Немаца.

Дневне Вести

14 ЈУЛИ У СОЛУНУ

Први део прославе француског народног празника 14 јули биће вечерас. У 9 сати вече проћи ће бакљада улицама Краљице Олге до Трга Слободе.

Други део прославе биће по овом реду: Су-тра у 7.30 часова, јутро, реви трупа у улици Народне Одбране; у 9.30 часова, служба у катедрали и благодарње; од 11—12 часова, примање цивилних и војних власти у Глав. Штабу Источне Војске. По подне, различите забаве; у 19 час. концерт музике Зуавске и Маринске у парку код Беле Куле; у 20.30 часова свршетак прославе и одлазак музике.

ПОСЕТА ФРОНТА

Генерал Бартле, војни аташе Сједињених Држава код грчке владе посетио је грчки фронт на Струми и на Вардару.

У ГРЧКОЈ ВОЈЦИ

Краљевским указом наименован је генерал Грама, шеф француске мисије код грчке војске за начелника генералштабног одсека.

Српска школска матица
Прва редовна скупштина Српске Школске Матице одржаће се на дан 7 јуна ове год. у 5 часова по подне, у Српској Гимназији, дојранска ул. 32, са овим дневним редом:

- 1) Изештај управног и надзорног одбора.
 - 2) Избор управе за идущу годину.
 - 3) Предлози.
- Моле се чланови и пријатељи Матичина да изволе доћи на ову скупштину.
- Од управе Српске Школске Матице бр. 33 од 30 јуна 1918 год. у Солуну.

ГОВОР КРАЉА ЂОРЂА

Лондон. — Приликом пријема делегата са међусавезничке трговачке конференције, која је била у Букингамској палати, краљ Ђорђе је рекао: С великим задовољством ја и краљица желимо вам добродошлицу.

Надам се да ће резултат ваших преговора охрабрити заједничко поверење и поштовање између Парламента и Трговачких комора свију савезничких народа, што је стварна основа за споразумни рад међу савезницима. Једин-

ство рада, које је утврђено за савезничку трговину као и за питања поморска и војна треба да се сматра као једна од главних карактеристика наше снаге. Ми ћемо моћи да радимо и у миру заједнички као што смо радили у опасности и преокретима ратне среће. Трговина је душа цивилизације. Њено побољшање је ради добра нација.

Нека ваша слога у трговини има за циљ, да буде вођ и предходник општег мира, који желимо, са потпуним поверењем у триумф наших трупа.

ГРЧКИ ДОБРОВОЉЦИ

Атина. — Шест стотина грчких добровољаца, који припадају већим делом бољим породицама из Египта, стигло је у Пиреју. Доканани су великом одушевљењем од становништва.

Влада их је примила са осећајима симпатије.

ИДУЋА ЖЕТВА

Портсмут. — Према немачкој штампи суша је умањила јако жетву у источној Европи. У Пољској жетва жита и јечма је испод минимума. Велика суша уништила је жетву у Украјини. Из истог разлога жетва у Румунији биће мања него ли обично. А у Бугарској очекује се бедна жетва.

ГРАЂАНСТВО ИХ ЗОВЕ

Берн. — Јављају из Кјева: Газет »Попилер Израелит« има извештај из Бакуа, да је ова варош опкољена. Јермени су упутили молбу Немцима, тражећи да се варош ослободи и да је Немци заузму.

Смисао овог телеграма је врло јасан. Немци гледају да окупирају Кавказ, као што су учинили и са другим деловима Русије »повзати од становништва.« Један телеграм јаља да су се Немци искрцали на неким тачкама Црног мора, али исте нису тачно назначене.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

15 сати. — Французи су наступали северно од Шавиња и источно од Фаверола.

У вече су француске трупе заузеле село Лонпон и мајур Жаван.

Два извршена препада, један северно од Мондидиера, други у Шампањи дали су нам заробљеника.

Артиљериска активност врло жива на левој обали Мезе.

23 сата. — Француске трупе су јутрос извршиле сјајан напад на фронту од 5 километара између Кастела и Мајн Ренвал.

Постигле су све своје објективе: Заузеле су село Кастел, мајур Аншен и неколико шуми-

У ТРАПЕЗУНТУ

Берн. — Турци поновним заузећем Трапезунта првог дана су побили две стотине угледних Грка из вароши и све Грке из села у вилајету Трапезунта, које су башибозуци отерали са њихових имања.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Артиљеријски каплар хаубич. батер. бр. п. 603 Михаило С. Стакић извештава свога таста Цветка Шљивовца трг. у селу Љипнички Шор-Ловница, да је здраво и добро са братом Илијом и Милутином, зетом Владом Смићем и сељаки из овог села: Цветко, Маринко, Пантелија и Војислав Марковићи, Перо Станковић, Богосав, Светислав и Светозар Драгићевићи Војислав и Милорад Бојићи, Цветко и Обрад Крстићи, Михаило Јовановић, Живар Стевановић, Милош и Драјо Марити, Драгутин Лазаревић, Милорад Максимовић, Цветко Филиповић, Стојко Јовић, Милорад Рикановић, Цветко и Јоцо Трифуновићи, Чедомир Величковић, Бошко Дамњановић Милутин Милутиновић, Кузман Филиповић, и из Лознице: Милан и Владимир П. Илић и Душан Т. Рељић. Сви моле да им се фамилије јаве.

СА ОПШТЕЊА

ПОЗИВ. — Све судско и друго особље које стоји под Министарством Правде а које до сада није дало податке о себи, позива се да те податке пошаље Старатељском Суду у Солуну. Питања, на која треба дати одговор, имају све војне Команде, јер су им достављена од стране Господина Министра Војног са Ф. А. О. Бр. 35.992 од 22 марта ове године и Врховне Команде са Лф. Бр. 108187 од 27. марта ове године. Битољски Прв. Суд одељак старатељског и неспориог судије у Солуну.

ПРОТИВ ЦАРА КАРЛА

Париз. — Дошли су нови детаљи о кампањи, која се води противу цара Карла и царице Зите, преко пангерманских листова. »Рајхспост« пише, да је царица Зита одговорна због интервенције у корист италијанских заробљеника. Цар Карло се олужује што јако нагиње ка миру и због интервенције да отпочну преговори о миру.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Један препад који је јутрос покушао непријатељ у околини Бикоја одбили смо, са великим губитцима непријатеља.

Изузимајући извесну артиљериску непријатељску акцију на сектору Енжа и другим тачкама нема ничегважног на енглеском фронту.

Јака киша умањила је обострану авиатичку акцију; али су ипак наши авиатичари извршили извиђања и исправке артиљерије увек кад је било могуће.

Девет тона бомба бацено је на железничке чворове позади немачких линија. Три немачка апарата уништена су а два оборена изван контроле, три наша ни су се вратила.

Летеће ноћу онемогућило је рђаво време.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Дуж целог фронта умерена артиљеријска активност.

У котлини Лаги и у долини Даса наше су патроле уништиле два мала непријатељска положаја добивши заробљеника.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — »Фигаро« пише да ће Мирбахово убиство погоршати односе између Немачке и Русије, који су јако поремећени интервенцијом Савезника у Сибиру.

Њујорк. — Рузвелт је одлучио, да поклони Нобелову награду, коју је добио 1909 год. ратним инвалидима.

Солун. — За прошла 24 сата непријатељ је избацио на центар вароши Битоља 3 гранате и на периферију 10. Жртвава нема; оштећене су три куће.

Лондон. — Белгијски краљ и краљица, да би присуствовали прослави ербне свадбе краља Ђорђа и краљице Марије, допутовали су у Лондон прешавши Ла Манш на два енглеска аероплана.

Берн. — Из Берлина: Адмирал фон Тирпиц наименован је за подканцелара.

Лондон. — Јављају из Будимпеште, да је барон Јулиус Влашић изабран за председника Великашке Куће.

Жаг. — »Дејли Мелу« јављају, да су избили штрајкови у фабрикама муниције у Келну, штрајкови се проширују и на друге вароши. Рад се продужава помоћу жена и ратних заробљеника, али са овим иде врло рђаво.

Токно. — Влада је одлучила да уведе цивилну управу на острвима Тихог Океана које је Јапан окупирао.

Берн. — Овде је конструисана локомотива, којом може руковати само један механичар.

Цирих. — Аустријски листови непрестано доносе невероватне вести, које по Аустрији круже и које су знак све тежег стања у монархији.

Том приликом »Прагер Тагблат« каже, да је у Аустрији кружила вест о миру са Италијом, и да је та вест била толико стекла поверења, да се пуцњава војника на вежбањима тумачила као прослава закљученог мира.

»Инсбрух Нахрихтен« од 23 јуна каже, да они,

који долазе са фронта у унутрашњост, налазе земљу пуну дефетистичких вести, пуну тужакања и пуну безнадежних речи, што чини на војнике утисак, као да се налазе у земљи издајника.

Лист се пита од куда су ови гласови, и додаје: »на фронту је добро. Говорило се о дезертирању у маси о издајствима, али, већ су предузете потребне мере, да се спречи, да народности понове издајство. Потребно је, да се у унутрашњости земље очува хладнокрвност и мир, и народ треба да се одупре свима маневрима непријатељских агената. Ове вести круже баш у моменту кад почиње уписивање новог зајма, оне долазе са фронта и из Беча у исто време, али ми не смемо изгубити главу.«

МАЛИ ОГЛАСИ

Српска књијкара М. Ристивојевића код Беле Куле. 4—10

Препоручује разне српске књиге и романе, разне уџбенике за изучавање страних језика, календаре, дописне карте са најновијим српским сликама, разни канцеларијски материјал и војничке дописне карте.

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. — Српска књијкара М. Ристивојевића пресељена је до самог Серила француског улика иза од Беле Куле ка Марсовом пољу, с десне стране бр. 6.

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Књијкара М. Ристивојевића издала је мали цени календар »Србија«. Цена 0,40 драхми.